

Bölüm 22

AKCİĞER KİST HİDATİĞİNE YAKLAŞIM

Dr. Öğr. Üyesi Cenk BALTA

TANIM

Kist hidatik hastalığı ilk kez M.Ö. 400 yılında Hipokrat [1] tarafından ‘*Karaciğer su ile dolarak yırtılırsa, hastanın karnı su ile dolar, ölür* olarak tarif edilmiştir. Hidatik kist hastalığı insanı rastlantısal olarak enfekte eden bir hastalıktır. Ara konak keçi- koyun gibi hayvanlar iken köpek gibi et yiyen hayvanlar kesin konaklardır. Tarım ve hayvancılığın yaygın olduğu, çevre sağlığı ve koruyucu hekimlik önlemlerinin yetersiz kaldığı tüm toplumlarda görülen önemli bir hastalıktır. Bu nedenle Orta Doğu, Güney Afrika, Avustralya, Hindistan ve Balkanlar gibi koyun ve keçinin yoğun yetiştirildiği bölgeler endemiktir [2].

KİSTİN MORFOLOJİSİ

Hastalık etkeni *Echinococcus* isimli parazit Cestode sınıfının Cylophyllidea takımının Taenidea familyasına ait bir organizmadır. Epidemiyolojik olarak insanlarda hastalık oluşturan 4 farklı *Echinococcus* türü vardır: *Echinococcus Granulosus* (kistik ekinokokkus): bütün dünyada yaygındır ve insanda en sık hastalık sebebidir. *Echinococcus Multilocularis* (alveolar ekinokokkus): kuzey yarım kürede daha sık izlenir ve insanda ikinci sıklıkla hastalık etkenidir. Orta ve Güney Amerika’da yaygın olarak izlenen *Echinococcus Vogeli* (polikistik ekinokokkus) ve çok nadir izlenen *Echinococcus Oligarthus* (polikistik ekinokokus) diğer türlerdir.

Yaygın kullandığımız şekliyle *Hidatik Kist* terimi aslında bir hastalık ismi değil, *E. Granulosus*’un insanda hastalık yapan formu olan yaşam döngüsündeki larva (metasestod) evresidir [3,4].

Şekil 8. Sağlık bakanlığının 2019 yılı kurban bayramı öncesi kist hidatik bilgilendirme afişi.

KAYNAKLAR

1. Hippocrates.Aphorisms VII:55.
2. Auldist AW, Blakelock R. Pulmonary hydatid disease. In: Parikh DH, Crabbe D, Auldist A, Rothenberg S (eds). Pediatric Thoracic Surgery. London: Springer; 2009:161-7.
3. Jenkins DJ, Romig T, Thompson RC: Emergence/re-emergence of Echinococcus spp. - a global update. Int J Parasitol 2005; 35:1205-19.
4. Eckert J and Deplazes P. Biological, Epidemiological, and Clinical Aspects of Echinococcosis, a Zoonosis of Increasing Concern. Clinical Microbiology Reviews 2004; 17:107-35.
5. Şenlik B, Diker Aİ. Echinococ'ların taksonomisi ve morfolojisi. İçinde: Altıntaş N, Tınar R, Çoker A, ed. Echinococcosis. Hitatidoloji Derneği. Yayın No: 1, İzmir/Bornova: Ege Üniversitesi Matbaası; 2004: 13-30.
6. Sarkar M, Pathania R, Jhobta A, Thakur BR, Chopra R. Cystic pulmonary hydatidosis. Lung India. 2016 Mar-Apr;33(2):179-91. doi: 10.4103/0970-2113.177449.
7. Ma J, Wang X, Mamatimin X, et al. Therapeutic evaluation of video-assisted thoracoscopic surgery versus open thoracotomy for pediatric pulmonary hydatid disease. J Cardiothorac Surg 2016; 11(1): 129.
8. Gönlügür U, Gönlügür ET, Akkurt İ. Ekinokok Antijenleri. Türkiye Klinikleri Arch Lung. 2004;5(3):162-4.
9. Ates U, Ergün E, Göllü G, Yağmurlu A, Çakmak AM, Dindar D, Bingöl Koloğlu M. Thorascoscopic cystostomy of pulmonary hydatid cyst in children. Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası 2017, 70(1) doi: 10.1501/Tıpfak_000000968.

10. Balta C, Uniportal-Single Incision Thoracoscopic Access For Pulmonary Hydatid Cysts. *Current Respiratory Medicine Reviews*, 2019; 15(1):39-44.
11. Sayır F, Çobanoğlu U. Yöremizin Endemik Paraziter Hastalığı: Kist Hidatik. *Van Tıp Dergisi*.2013;20(4): 288-93.
12. Cobanoglu U, Sayır F, Sehitoglu A, Bilici S, Melek M. Therapeutic strategies for complications secondary to hydatid cyst rupture. *Int J Clin Exp Med*. 2011;4(3):220-6.
13. Yaman M. Kistik ekinokokkozis ve kontrol çalışmaları. *YYU Veteriner Fakültesi Dergisi*. 2011;22:121-5.